

SECTIO XXXVI.

DE

FVNCTIONE GENITALI
SEXVS VIRILIS.

§. 509.

Genitalis viri liquor testium biga paratur in scroto a *funiculis* suis *spermaticis* pendentium, qui praeter lymphaticas, quibus abundant venas, triplicis maxime ordinis constant vasis.

Arteria nempe *spermatica* quae proportionem exilis diametri omnium corporis arteriarum longissima dicitur, et sanguinem plerumque proxime ex ipsa aorta abdominali ad testem vehit:

tum *ductu deferente*, qui semen ex isto arterioso sanguine secretum ad vesiculas deferret seminales:

denique

denique *venarum* plexu vulgo sic dicto *pampiniformi*, qui reliquum sanguinem excipit et cauae aut renali tradit.

§. 510.

At enim vero non ab omni inde tempore testes ita in scroto suspensi haerent: sed in foetu masculino immaturore longe alio situ dispositi sunt, cuius quidem situs ratio et successivae mutationes ab Hallero primum curatius indagatae a), diversimode autem postmodum explicatae et quod ad varia momenta controuersae sunt; quarum succinctam notitiam vnice ad ipsam naturam dare liceat, quam in memorabili embryonum masculorum eo fine a me dissectorum serie, ad manus habeo.

§. 511.

Aperto igitur infimo ventre foetus immaturioris visitur in utroque inguine ad annulum sic dictum musculorum obliquo-

Bb 5 rum,

a) HALLERI progr. de herniis congenitis recus. in Ej. opusc. patholog. p. 311 sq. Vol. III. operum minor.

rum, perangustum in ipso peritoneaeo ostium (— *Tab. III. fig. 1. e. et fig. 2. —*) ad meatum aliquem et quasi *angiportum* deorsum ducens, qui ipsum eum anulum perforat, et dehinc in peculiarem bullosum sacculum (— *fig. 1. d. —*) abit, extra abdominale cauum porrectum, scrotum spectantem, fibris cellulosis intertextum, et recipiendo posthac testis destinatum.

§. 512.

Porro autem ad ipsissimum posticum istius ostioli abdominalis marginem alius oritur processus peritoneaei, sed qui sursum vergit, et in tenello foetu (— *fig. 2. —*) maximam quidem partem non nisi pliam refert longitudinalem, ex cuius basi exiguus cylinder seu potius inuersus conus surgit, qui denique suprema sui parte qua renis inferiorem marginem spectat, in bullam terminatur, cui ipse inhaeret testis cum epididymide (— *fig. 1. a. et fig. 2. —*) ita ut hic primo intuitu bacculam quasi mentiatur, petiolo suo insidentem, et fere

vt hepar aut lien libere in abdominale
cauum dependere videatur (§. 399.).

§. 513.

Quae vero postmodum constituent fu-
niculum spermaticum vasa, retro tenerri-
mum ea aetatula et quasi pellucidum pe-
ritonaeum decurrentia visuntur, ita vt
arteria et vena spermatica (— *fig. I. b. f.* —)
ad spinae latera descendentia, vas deferens
vero (— *c. g.* —) introrsum versus vesicae
urinariae (— *h.* —) cervicem tendens in laxa
cellulosa, quae retro peritonaeum posita
est, decurrant, et in ea quam diximus
peritonaei plica ipsi testis insinuentur.

§. 514.

Iam vero inde a medio circ. grauidi-
tatis testes sensim sensimque deorsum
aguntur, ita vt propius propiusque ad an-
giportum quem diximus peritonaei (§. 511.)
accedant, simulque plica ista peritonaei
cum cylindro suo complicetur, donec de-
nique testis ipsi istius angiportus ostio
proxime incumbat.

§. 515.

§. 515.

Quando nunc iam maturiore in foetu ad descensum paratus est testis, arcum hactenus ostiolum adeo dilatatur, ut ille ad ipsum aequae ac rimam s. ut vulgo vocant annulum, quo cingitur abdominalem et uniuersum angiportum transire et se quasi praecipitem in bullosum cuius meminimus facculum (§. 511.) dare possit; quo facto peritonaei illud ostium mox arctissime clauditur, imo vero breui coalescit plane, ut vix vestigium eius in infanti aetate adhuc superesse soleat.

§. 516.

Quo lentior vero testis adhuc in abdominali cauo haerentis versus ostium illud progressus erat, eo celerior et quasi momentaneus videtur ipse eius per angiportum transitus. Vulgatum enim est dissectis foetibus maturis aut incumben-tem adhuc ostio peritonaei testem; aut superato annulo eundem in inguine iam haerentem videre: nonnisi semel vero
mihi

mihi contigit vt in foetus gemelli cauo abdominali, cuius iconem exhibeo, dextrum testem eo ipso momento deprehenderem, quo medio angiportu arctissime inhaerens et quasi ab eo strangu-
latus (- *fig. 1. a.* -) in procinctu fuisse videbatur, vt ex abdomine in sacculum illaberetur; id quod sinistro testi iam contigerat, vtpote qui iam ex angiportu emerfus, et ostium huius abdominale iam arcte clausum erat (- *c.* -).

§. 517.

Nulla quidem statuto tempore adstrictus est memorabilis hicce testium ex abdomine per inguen transitus: plerumque tamen circ. in vltimum grauiditatis mensem incidere videtur: quanquam neque rarissime in neonatis adhuc siue in ipso abdominali cauo, siue in supremo inguine haerentes inueniantur. Nam in vniuersum etiam nouum adhuc testi ex abdomine iam emerfo emetiendum est itineris stadium, vt ex inguine cum ipso suo
cui

cui iam inhaeret sacculo vltcrius in scrotum penetret.

§. 518.

Hunc quem hactenus descripsimus esse vere testium ex abdomine in scrotum descendentium progressuum motum, toties repetita obseruatione certo constat. Iam vero *causas* et *vires* eruere, quibus mirandum illud iter debetur, perdifficile videtur. In dies enim magis magisque persuadeor, neutram earum virium, quibus hucusque tribui solebat is descensus, [scilicet nec cremasteris actionem aut diaphragmatis, aut solam contractilitatem cellulosaetendinosae fibris intertextae, quae cylindrico isti peritoneaei processui (§. 512.) inhaeret et *gubernaculi* Hunteriani nomine venire solet &c.] ad explicandum tam singularem motum praesertim quod ipsum illapsum testis per angiportum toties dictum attinet, sufficere: praebere vero e contrario vniuersum hocce negotium, si quod aliud, luculentissimum vitae propriae

priae exemplum, vtpote sine cuius peculiari quodam adminiculo tam memorabile et in suo genere vnicum iter cui nulla alia in vniuerfa animali oeconomia functio comparanda venit, vix animo comprehendere poterit.

§. 519.

Inuolucra vero quibus absoluto eo itinere testes continentur, commode in *utrique commune* et in *cuius propria* distinguuntur.

Illud *scrotum* est, tenui constans cute, cui parcus substratus est adeps, quodque id prae reliquis integumentis communibus prius habet, vt habitum mirum in modum mutet, subinde nempe laxum et flaccidum dependeat, subinde vero (et quidem maxime sub oestro venereo, aut frigoris accessu &c.) constrictum quasi rigescat, tuncque singulariter rugis et sulcis distinctum sit.

§. 520.

Inter ea vero testium inuolucra, quae cuius propria sunt, statim ipsi scroto subiecta

iecta est *tunica dartos*, peculiari et viuida praedita contractilitate, qua egregii viri Winslovius, Hallerus &c. seduci se passi sunt, vt eidem indolem et vim musculofam male tribuerent.

§. 521.

Excipiunt hanc (post copiosam et mollem cellulofam) triplicis ordinis *tunicae vaginales* a desideratissimo Neubauero curatius distinctae et indagatae *b*).

Exterior nempe quae testis et funiculo spermatico *communis* est, et cui *cremaster* musculus disiunctis fasciculis adnascitur.

Interiores autem *propriae* tam funiculi spermatici quam ipsius testis, quarum posterior fundo suo tunicae isti communi plerumque adhaeret, intus vero latice lubricante (fere vt pericardium) irroratur.

§. 522.

Origo autem harum tunicarum vaginalium tam diuersimode disputata, ni fallor

b) NEUBAUER de tunicis vaginalibus testis et funiculi spermatici. Gieß. 1767. 4.

lor ex iis quae de testium descensus ratione exposui, haud difficulter explicanda videtur.

Communis nempe a bulloso facculo seu processu peritonaei descendente (§. 511.) ortum ducit.

Propria testis vero ab ea peritonaei propagine quae a cylindro (§. 512.) sursum vergens a primis inde initiis testem inuestit.

Quae denique *funiculo propria* est, a plica quam diximus peritonaei et breui cylindro in quem abit antequam ipsum testem amplectatur.

§. 523.

Ipsi vero testi c) corticis in modum arctissime adnata est *tunica albuginea*, per cuius duplicationem cum vaginali interiore sanguifera vasa in *pulpam* testis penetrant

c) cl. AL. MONRO fil. de testibus et de semine in variis animalibus. Edinb. 1755. 8.

trant *d*), quae tota quanta ex innumeris vasis, spithameae circ. longitudinis *e*), in glomeratos lobulos conuolutis, constat, tam sanguiferis quam fecernentibus *f*), quorum postremi semen secretum per rete vasculosum Halleri *g*) et vasa efferentia Graafiana *h*) in apices conorum epididymidis deuehunt.

S. 524.

Quae nempe ipsi testis ad latus accumbit *epididymis*, vnico, sed 30 circ. pedes longitudine aequante constat vase, quod ab altera parte, quae caput eius audit, in plus minus 20 glomerulos seu conos distinctum

d) B. S. ALBINI *annotat. acad.* L. II. tab. VII. fig. 1. 2. 3.

e) v. GREW *museum Regalis societatis* pag. 7.

f) Contigit cl. SOEMMERRINGIO tam vniuersa quae testem constituunt vasa, quam integrum caput epididymidis argento viuo felicissime replere. cl. EJ. *über die körperl. Versch. des Negers vom Europäer* p. 38.

g) HALLER *de viis seminis in philos. Transact.* Nr. 494 fig. 1. g g.

h) DE GRAAF *de viror. generationi infernentibus* tab. IV. fig. 1. 2.

stinctum est i), altera vero eaque inferiore sensim crassescente k) quam caudam vocant, in vas deferens continuatur.

§. 525.

Vtrumque vero *vas deferens* versus vesicae vrinariae cervicem ascendens et sub prostata inuicem conuergens, dehinc retrorsum flectitur et dilatatur in vesiculas feminales: ita tamen vt tam ex hisce vesiculis quam ex deferentibus vasis communium pororum biga in vrethram, pone caput gallinaginis, hiet l).

§. 526.

Ipsae denique *vesiculae feminales*, quae posticae et inferiori cystidis vrinariae faciei adfident, copioso adipe circumfusae, in vniuersum intestinula duo referunt,

Cc 2 diuer-

i) v. AL. MONRO fil. *observations, anatomical and physiological*. Edinb. 1758. 8. tab. I. E. E. E. F. G. H.

k) B. S. ALBINI *annotat. acad.* L. II. tab. III. fig. 1.

l) B. S. ALBINUS l. c. I. IV. tab. III. fig. 1. 2. 3.

diuersimode flexuosa et numerosis coecis appendiculis ramosa *m*).

Tunicis constant duabus, fere eiusmodi quales ad biliarem vesiculam diximus: altera nempe robustiore ex earum genere quae vulgo nerueae vocantur: altera teneriore interna, cellulis et scrobiculis scatente, et passim iugis eminentibus (similibus iis quae in eiusdem vesicae felleae ceruice cernuntur) tanquam in loculos diuisa.

§. 527.

Et his quidem haftenus dictis viis inde a pubescentis adolescentiae annis lente et parca quantitate fecernitur et continetur *semen*, singularis plane et summae dignitatis liquor, coloris ex lacteo subflauescentis, odoris prorsus peculiaris, mucosae viscositatis, et insignis ponderis specifi, utpote quo reliquos humores secre.

m) v. icones GRAAFII, HALLERI, ALBINI et MONROI II. cc.

secretos ad vnum omnes excedere videtur *n*).

§. 528.

Illud praeterea sibi priuum habet, quod [obseruante primo a. 1677 Lud. Ham o) Dantiscano] infinita animatum sit multitudine animalculorum microscopiorum ex eorum ordine quae infusoria dicuntur: quibusque in variis animantium generibus multifaria quoque est figura. Homini quidem *p*) *animalcula spermatica* sunt oualia, tenuissime caudata: non autem nisi in sano et prolifico semine reperiri dicuntur, ita vt quodammodo criterion aduentitium secundae eius maturitatis constituere videantur: aduenti-

Cc 3 tium

n) "Recens semen et sub certis conditionibus eiectum, nonnunquam phosphorice lucere" docet FR. BENJ. OSIANDER *de causa insertionis placenta in uteri orificium*. Gotting. 1792. 4. pag. 16.

o) V. FR. SCHRADER *de microscopior. usu in nat. sc. et anatome*. Gotting. 1681. 8. p. 34.

p) cf. W. FR. V. GLEICHEN *über die Saamen- u. Infusunsthierchen*. Norimb. 1778. 4. tab. I. fig. 1.

tium inquam, cum ceteroquin nihilum plane ipsis inesse principii ipsius fecundantis, multoque minus ea pro futurorum homunculorum germinibus habenda esse, post tot grauissima argumenta et obseruata q), hodiernum vix adhuc monitu opus esse, speramus.

§. 529.

Genitale hocce liquidum vesiculis quas diximus sensim collectum ad futuram vsque excretionem retinetur, eaque stagnatione similes fere mutationes patitur quales bili in cystide sua detentae contingere vidimus, vt nempe aquoso latice ipsi detracto magis magisque inspissetur quasi et concentretur r).

§. 530.

q) cf. praesertim LAZ. SPALLANZANI tam in *opuscoli di fisica animale e vegetabile*. Mutin. 1776 8. Vol. II. quam in *Dissertazioni* &c. ib. 1780. 8. Vol. II.

r) Paradoxa sententia pridem a nonnullis asserta, quod scil. semen non e vesiculis sed ex ipsis ductibus deferentibus excernatur, humor autem vesiculis istis contentus non vere spermaticus sit et e testibus aduena, sed alius plane ordinis, in
gland.

§. 530.

Vti enim vniuersi testes cum funibus, a quibus dependent, mira scatent multitudine venarum lymphaticarum, quae exin spermatico contagio infectum latitem ad sanguinem reuehant, et sic vltiorem feminis secretionem ea quam alias exposuimus ratione (§. 477.) iuuent et faciliitent: ita et ipsis feminalibus vesiculis eiusdem ordinis vasis prouisum est, quae inertiorem resorbendo aquulam, reliquum semen eo efficacius reddunt.

§. 531.

De eo vero valde dubito, an et vnquam in homine fano genuinum semen ex vesiculis resorbeatur: — magis adhuc de eo quod aliquando assertum est, re-

Cc 4 vehi

glandulis peculiaribus earum secretus &c. nuperos nacla est defensores Jo. HUNTER *on certain parts of the animal oeconomy* pag. 27.

et J. A. CHAPTAL in *Journal de physique* m. Febr. 1787. pag. 101.

Refutata autem a SOEEMMERRINGIO, *bibliothecae medicae* quam edidi vol. III. pag. 87.

vehi idem proxime in vicinas venas sanguiferas: — omnium maxime vero de eo, quod eiusmodi feminis resorbtione (si quid daretur) intemptius ad venerem stimuli cautum esse possit, cum eandem, (si phaenomena spectamus animalium quae statutis anni temporibus in venerem ruunt, comparando ea cum castratorum constitutione) potius causam effrenatae et fere rabidae libidinis esse, luculenter pateat.

§. 532.

Longe aliam potius eo fine homini (et quidem quantum haecenus noui nulli praeter eum alii animanti) concessam esse praerogatiuam probabile videtur, *pollutio- num nocturnarum*, quas eatenus ad naturales *) viri excretionem refero, ut iisdem rarius frequentiusue pro temperamenti nempe et constitutionis varietate a molesto

*) CHR. RUD. JAENISCH de pollutione nocturna. Götting. 1795. 4.

moleſto et alias vrgente ſuperfluo ſemine liberetur t).

§. 533.

Ipfum vero ſemen nunquam ſincerum excernitur, ſed *proſtatae liquore* mixtum, qui, quod externum eius habitum attinet, ouorum albumini valde ſimilis apparet, nomenque a fonte ſuo habet, corpore nempe inſignis magnitudinis et ſingularis plane valde compacti parenchymatis, quod ſeminales veſiculas et vrethrae bulbum interiacet, et vulgo *glandulae proſtatae* nomine inſigniri ſolet. Viae huius liquoris nondum ſatis notae ſunt, niſi forte cum ſinu carunculae ſeminalis communicant, cuius oriſcium medium inter binos veſi-

Cc § cula-

- t) Facilis dabo barbaras gentes temperamenti phlegmatici et quibus concubitus vagus eſt, iſta excretionem haud indigere: eam vero e contrario ad congrua naturae leuamina in viro iuvene caelebe, ſanguineo, ſucci pleno, phantafia viuidiore eccellente, vitae genere lautiore vtente, ceteroquin vero ſanitate ſibi propria perfectiſſima gaudente, referendam eſſe puto.

cularum feminalium poros (§. 525.) in
vrethrae tubum hiat *u*).

§. 534.

Est autem virilis *vrethra* commune
emissarium ternis diuersi ordinis humori-
bus destinatum: lotio scil., geniturae, et
liquori prostatae. Muco sublinitur ex nu-
merosis sinibus passim per eius canalem
dispersis *v*), oriundo. Cingitur autem
spongioso contextu, cui alia duo, sed
longe crassiora eiusmodi *spongiosa corpora w*)
incumbunt, quae maximam virilis membri
partem constituunt; quod anterius *glande*
(prioris quod diximus spongiosi contextus
propagine) terminatum, in vniuersum
quidem tenera et adipis experte et obse-
quiosa cute tegitur, quae inde a co-
rona balani praeputium format, et plane
libera super glande fere vt palpebrae super
oculi

u) MORGAGNI *aduersar. anat.* IV. fig. 1. 2.

v) JO. LADMIRAL *effigies penis humani.* LB. 1741. 4.

w) RUYSCH *observat. anat. chirurg. Centur.* pag. 99.
fig. 75-82.

Ej. *ep. problemat.* XV. fig. 2. 4. 6. 7.

oculi bulbo mobilis est. Interior vero praeputii duplicatura super ipsam glandem (quasi vt albuginea oculi) mutato habitu reflectitur, et ad coronam copiosis glandulis Littrianis x) [quodammodo Meibomianis palpebrarum comparandis] singulare smegma fundentibus, obrita est y).

S. 535.

x) MORGAGNI *aduersar. anat.* I. tab. IV. fig. 4. i. k.

y) Smegma hoc in iuuenibus, praesertim quando aestu perfusi incalescunt, facile congeri et in caesum quasi coagulum abire, quod acrimonia sua irriter &c. vulgo notum est. Maxime vero huic incommodo obnoxii sunt calidarum regionum incolae, et princeps ideo *circumcisionis* vsus in eo consistere videtur, vt importunae eiusmodi congestioni praecaveatur. Hinc et sub torrido Senegambiae coelo christianos subinde praeputium sibi rescindi curare nouimus, et Europaeos contra non circumcisos in oriente degentes molestiis istis frequentissime infestari. Pridem ideo chirurgiae sui aevi celeber restaurator, GUIDO DE CAULIACO, (qui sec. XIV. medio cl.) circumcisionem et aliis praeter Iudaeos et Saracenos multis esse vtilem dixit —: “propterea quod non congregantur sordities in radice balani et calefacerent ipsum.” *Chirurgiae* Tr. VI. doct. II. p. m. 111.

§. 535.

Ita autem constructo virili membro *erectionis* contigit facultas, vt nempe stimulo siue corporeo siue mentali irritatum vehementer aucta et accelerata sanguinis in corpora eius cauernosa impetuosa congestione et effusione z) turgescat et obrigescat, situmque mutet, postea vero refluyente iterum superfluo sanguine denuo detumescat et collabatur a).

§. 536.

Flaccidum ita membrum vbi a vesicae ceruice oritur singulariter anfractuose flexatur b), isque ad lotii sinceri excretionem

z) v. THEOD. G. AUG. ROOSE *physiologische Untersuchungen*. Brunsv. 1796. 8. pag. 17.

a) Memoratu dignum est phaenomenon quod vel ob lucem quam huic de qua agimus functioni in vniuersum promittit, attentionem meretur, erectionis scil. in trucidatis, maxime vero in strangulatis toties obseruatae.

cf. post GARMANNI compilatam farraginem (*de miraculis mortuorum* I. XI. 7 sq.).

MORGAGNI *de sedib. et causis morbor.* XIX. 19 sq.

b) v. CAMPERI *demonstration. anat. pathologic.* L. II. tab. III. fig. 1.

nem aptissimus, ad geniturae vero emissionem plane ineptus status est *c*), utpote quod tunc vrethrae principium cum vesicularum feminalium ostiolis in acutiorem coëat angulum.

§. 537.

A libidinoso autem stimulo sensim intumescendo pene, primo prostaticus effluere solet liquor, qui saepe sincerus, vix vero vnquam simul cum lotio excernitur; cuius autem primarius finis est, ut iunctim cum ipso semine euibretur; situe ut albuminosa sua lubricitate tenaci eius inertiae subueniat et eiaculationem promoueat, situe ut ad ipsum generationis negotium partes aliquas conferre censendus sit.

§. 538.

Ipse vero ea feminis emissio *excitatur* tam copia eius in receptaculis suis vrgente, quam sexuali instinctu: *perficitur* autem
summa

c) GYSE. BEHDT *de fabrica et usu viscerum vropoieticorum*. LB. 1744. 4. — recuf. in HALLERI collect. disput. anat. T. III. tab. III.

summa primo tentigine qua urinae via
praecluditur, geniturae e contrario sterni-
tur quasi; tum vero spastica quadam ve-
ficularum feminalium contractione, leua-
toris ani et urinae acceleratorum conuul-
sione, et vniuersi systematis nervosi breui
et leniori, attamen quasi epileptica et vi-
res deprimente, succussione.